

Factsheet

IMPACT VAN DE CORONACRISIS

op ouders en hun kinderen in de regio IJsselland

Maart 2021

Introductie

Het afgelopen jaar zijn er veel maatregelen getroffen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Deze maatregelen hebben gevolgen voor iedereen, en in het bijzonder voor kinderen. Door het wegvallen van onderwijs, sport, vrijetijdsbesteding, sociale contacten en ondersteuning is er voor kinderen veel veranderd.

Om een beeld te krijgen van hoe het met ouders en kinderen gaat in de regio IJsselland ten tijde van de coronapandemie, is een vragenlijst uitgezet onder ouders. Deze vragenlijst is mede gebaseerd op de [COVID-19 kindcheck](#).

Het onderzoek vond plaats in de periode van 18 januari tot en met 1 februari 2021, tijdens de strenge lockdown, inclusief de sluiting van de basisscholen.

Dit onderzoek maakt deel uit van een breder onderzoeksprogramma. Een van de taken van de GGD is om de gevolgen van rampen en crises te onderzoeken. Daarom onderzoekt GGD IJsselland welke impact de coronacrisis heeft op verschillende groepen in de samenleving www.ijssellandscan.nl/rapporten/corona

Wie deden mee?

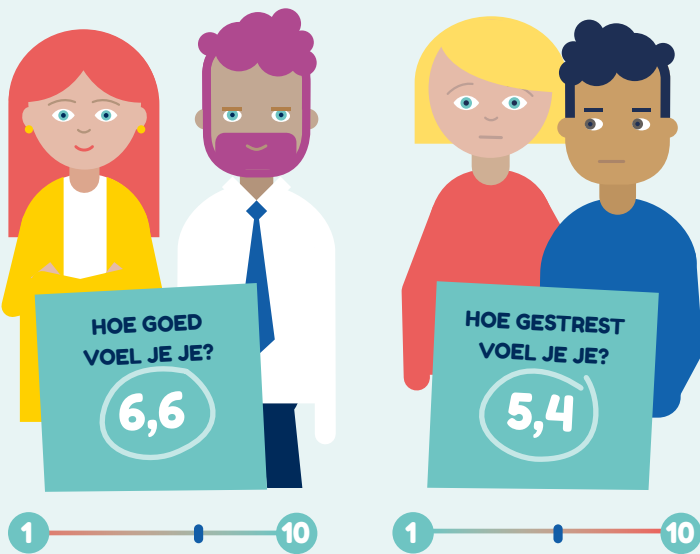
- Ruim 12.500 ouders in de regio IJsselland. Ouders uit alle 11 gemeenten vullen de vragenlijst in. **37%** heeft 1 kind en **63%** heeft 2 of meer kinderen in de leeftijd tussen 0-12 jaar.
- 91%** van de ouders woont samen met een partner.
- 22%** van de ouders heeft het ingevuld voor een kind van 0-4 jaar, **36%** voor een kind van 4-8 jaar en **41%** voor een kind van 8 tot 12 jaar.
- 57%** van de ouders werkt buitenshuis, **38%** werkt grotendeels thuis.
- Een derde van de deelnemende ouders maakt gebruik van de noodopvang. Dit is **43%** van de ouders die buitenshuis werken en **21%** van de ouders die niet buitenshuis werken.
- Bij ruim een tiende van de ouders (**11%**) is de financiële situatie slechter geworden door de coronacrisis.

Ouders en het gezinsleven

Hoe gaat het met ouders tijdens de coronaperiode?

Op een schaal van 1 (heel slecht) tot 10 (heel goed) scoren ouders gemiddeld een **6,6** op de vraag hoe goed zij zich voelen.

Zij scoren gemiddeld een **5,4** als het gaat om stress, waarbij 1 staat voor geen stress en 10 voor extreme stress. Ongeveer twee vijfde van de ouders (**38%**) scoort een 7 of hoger bij stress.

Ouders ervaren meer tijd en rust

Driekwart van de ouders ervaart positieve gevolgen van de coronacrisis.

Wat zeggen ouders nog meer?

'Meer zicht op hoe kinderen met schoolwerk omgaan. Ze krijgen door het thuiswerk meer 1 op 1 begeleiding dan op school en dat heeft een positieve invloed gehad op hun motivatie.'

'Kinderen worden sneller zelfstandig. Meer loslaten omdat je ziet dat ze het kunnen. Zoals zelfstandig buitenspelen in de wijk.'

'Geen race van hot naar her. Meer tijd om te koken, film te kijken, spelletjes te doen, van het weekend samen echt een feest te maken.'

'Genieten van kleine dingen, hechtere contacten met selectief groepje mensen om ons heen.'

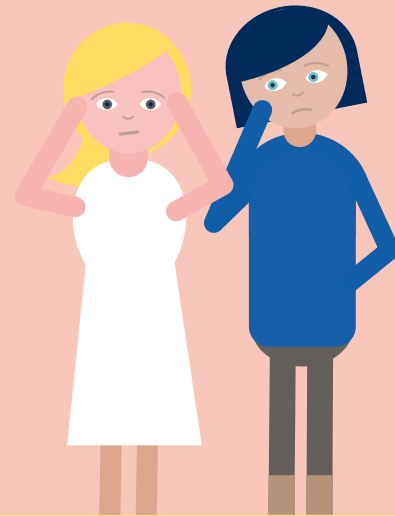
'Bewustwording van zaken die echt belangrijk zijn, dit dwingt tot keuzes maken waar ik anders meer over zou twijfelen.'

Opvoeding

Twee vijfde van de ouders vindt de opvoeding van de kinderen zwaarder dan voor de coronaperiode. Deze ouders is gevraagd welke aspecten van de opvoeding zij zwaarder vinden.

Drie vijfde van deze ouders geeft aan dat hun kind veel meer achter een beeldscherm, zoals de tv of laptop, zit. Bij **56%** van de ouders gaat het om het combineren van thuiswerken met de aanwezigheid van hun kind. **38%** geeft aan hun kind op onderwijsgebied niet te kunnen bieden wat het nodig heeft en **32%** kan dit niet bieden op ontspanningsgebied. Bijna een kwart (**23%**) vindt de zorg voor hun kind uitputtend.

Dit is **50%** van de ouders met een kind van 4-8 jaar.

Wat zeggen ouders nog meer?

'Je ziet dat je kind(eren) vriendjes en vriendinnetjes missen! Maar ook de juf van school. Het is moeilijk om te zien dat je kind(eren) de sociale contacten en prikkels van school missen!'

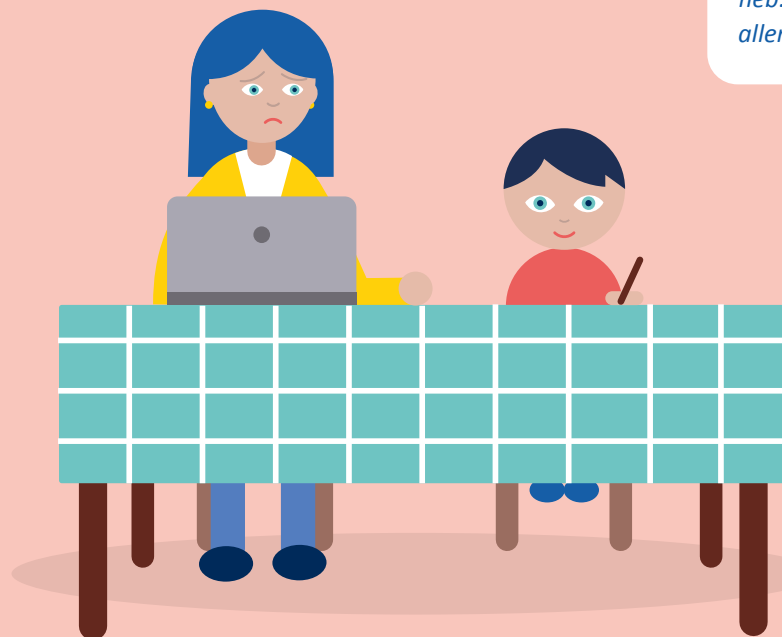
'Het is lastig mijn kind gemotiveerd te houden voor het schoolwerk. Daar hebben we regelmatig strijd over en dat komt de sfeer niet altijd ten goede. Je moet dan voor hem ouder maar ook onderwijzer zijn.'

Bijna een vijfde van de ouders (**19%**) geeft aan dat de gezinsleden negatiever met elkaar omgaan, er is bijvoorbeeld meer ruzie of irritatie.

'Combinatie van zorg tussen de kinderen. 1 helpen met school, ander was net begonnen bij peuterspeelzaal.'

'Continu aan moeten staan en zelf weinig rust kennen waardoor ik soms iets minder geduld heb. Het gaat best heel goed, maar we zijn allemaal soms net even wat sneller van de leg.'

'Er is minder uitdaging, minder visite, minder uitjes. Je leeft meer tussen 4 muren, wat sneller voor uitputting zorgt. En de combinatie van werkende ouders buitenshuis + alle schoolwerk van de kinderen erbij maakt het pittig.'

Gevolgen van corona voor kinderen

Aan de ouders die de vragenlijst hebben ingevuld voor een kind van 3 jaar of ouder (**84%**), is gevraagd wat de gevolgen van deze coronaperiode zijn voor hun kind. De antwoorden zijn hieronder per thema weergegeven.

Hoe gaat het met de kinderen in deze coronaperiode?

Aan de ouders is gevraagd hoe hun kind zich voelt tijdens de coronaperiode op een schaal van 1 (heel slecht) tot 10 (heel goed). Gemiddeld scoren zij een **7,1**.

Hoeveel stress ervaren de kinderen?

Een andere vraag aan ouders was hoeveel stress hun kind ervaart op een schaal van 1 (geen stress) tot 10 (extreme stress). Hiervoor scoren zij gemiddeld een **4**. **19%** van de ouders scoort voor hun kind een **7** of hoger bij stress.

Wat zeggen ouders nog meer?

'Onze zoon is erg prikkelgevoelig, naar school gaan levert vaak overprikkeling op. Dit is thuis minder, waardoor hij beter in zijn vel zit.'

'De dag ontspannen beginnen, meer tijd om te spelen.'

'Vaker en langer achter de televisie/tablet. Alles wat te vieren valt, wordt uitgebreider bij stil gestaan.'

'Als ze thuis huiswerk maakt is ze voor de middag al klaar dus korter school en meer tijd om met vriendjes en vriendinnetjes te spelen. Ze vindt de 'mama school' leuk.'

Ook voor kinderen meer tijd en rust

71% van de kinderen ervaart, volgens hun ouders, positieve gevolgen van de coronacrisis. Driekwart van deze ouders merkt dit doordat ze meer tijd kunnen doorbrengen met het gezin, **44%** geeft aan meer tijd te hebben om naar buiten te gaan en **43%** noemt meer rust (in de agenda).

Gevoelens kind

Ruim de helft van de kinderen (52%) heeft weinig last van de maatregelen.

31% van de kinderen reageert, volgens hun ouders, boos, verdrietig of gefrustreerd door de maatregelen.

Heeft deze gevoelens door:

De meeste ouders lukt het altijd of vaak om hun kind te ondersteunen in de gevoelens van boosheid, verdriet of frustratie (81%).

Wat zeggen ouders nog meer?

'Mijn kind heeft veel behoefte aan structuur (ADHD) en raakt erg gespannen bij het wegvallen daarvan. Hoewel hij naar school mag is er toch veel anders. Zijn emmer zit vol.'

'Dat papa en mama beiden corona hebben en dat hij dus al heel lang nergens heen kan en mag.'

Leefstijl

86% van de ouders geeft aan dat er over het algemeen niks veranderd is in het eetgedrag van het kind. 8% van de ouders geeft aan dat hun kind minder gezond is gaan eten. Bijna de helft van de ouders (45%) benoemt dat hun kind minder is gaan bewegen en bij 42% is er niets veranderd in het beweeggedrag.

'Haar wens is dat corona voorbij is.'

'Dat thuis nu ook school is geworden. Thuis hoort thuis te zijn en school weer school.'

'Hij zegt dat hij de begeleiding op school mist. Zijn klasgenoten mist. Lastiger een schoolkeuze te maken i.v.m. niet doorgaan open dagen.'

'De situatie brengt onmacht mee, de regelmaat is eruit en dat maakt dat hij niet goed in zijn vel zit. Het normale is weg en dat mist hij.'

'Zwemles en sportles worden vreselijk gemist. Inmiddels ook familiebezoekjes.'

Bijna drie kwart van de kinderen (74%) ziet of spreekt vrienden/vriendinnen minder vaak.

Hulp of steun bij opvoeding

Hulp of steun van familie, vrienden en/of bekenden

17% krijgt minder steun dan voor de coronaperiode en 14% krijgt juist meer steun. 18% zou graag meer hulp en steun willen hebben. Onder ouders die minder aan hulp en steun krijgen dan voor de coronaperiode, ligt dit percentage een stuk hoger namelijk 40%.

Waar kan ik terecht?

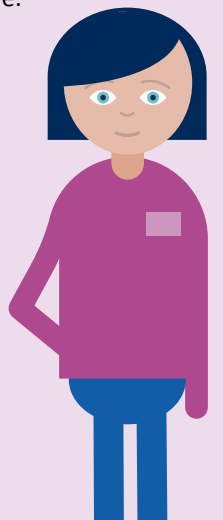
30% van de ouders weet niet waar zij terecht kunnen voor laagdrempelige ondersteuning, zoals een luisterend oor (zonder concrete hulpvraag). Ouders die graag meer hulp en steun zouden willen van familie, vrienden of bekenden geven relatief vaak aan niet op de hoogte te zijn van waar ze terecht kunnen voor laagdrempelige ondersteuning (47%).

Professionele ondersteuning

Het merendeel van de ouders (88%) ontvangt zelden of nooit steun bij de opvoeding van hulpverleners, bij 8% is de steun er af en toe en bij 4% regelmatig of vaak. Deze ondersteuning is in de meeste gevallen niet veranderd tijdens de coronaperiode.

Laagdrempelige ondersteuning

- www.ggdijsselland.nl/home/coronavirus/omgaan-met-kinderen-in-coronatijd/
- www.nji.nl/nl/coronavirus/Ouders/Praten-over-coronavirus/Een-luisterend-oor-voor-jou-als-ouder

Wie of wat heeft ouders het meest geholpen?

- Ondersteuning van partner en aandacht voor elkaar binnen het gezin.
- Hulp en steun van opa's, oma's en andere familieleden.
- Uitwisselen van ervaringen met familie, vrienden, burens en collega's.
- Noodopvang van school en kinderdagverblijf.
- Ondersteuning van leerkrachten bij het onderwijs.
- Rust en ruimte in de agenda.
- Het maken van een planning en dagstructuur.
- Een begripvolle en flexibele werkgever.
- Het accepteren van de situatie en proberen positief te blijven.
- Kracht halen uit het geloof.
- Bewegen en naar buiten gaan.
- Zoeken naar afleiding, afwisseling en ontspanning (bijvoorbeeld meditatie).
- Een klein deel van de ouders noemt professionele begeleiding bij mentale of fysieke klachten bij het kind of bij henzelf.

'Positief blijven denken en samen gezelligheid maken, zelfs tijdens de momenten dat er huiswerk gemaakt moet worden. Ook dat kan gezellig zijn. Dit alles door een vast ritme en structuur.'

'Gewoon rustig blijven en de situatie accepteren zoals die is. Je kunt er zelf toch niets aan veranderen behalve dan hoe je de situatie bekijkt. Aan alles komt een eind, ook aan de corona periode.'

'Familie en vrienden. Wij helpen elkaar om de kinderen op te vangen. Zo blijft het gezellig voor iedereen en kan er ook gewoon gewerkt worden.'

Wie of wat heeft ouders het meest geholpen?

'Dat de werkgever flexibel was in uren indelen.'

'De wetenschap dat God de wereld en ook deze crisis in Zijn hand heeft.'

'De leerkrachten van school. Petje af hoe goed zij het online lesgeven hebben georganiseerd. Zij zorgen voor de structuur waardoor mijn kind zelfstandig aan het werk kan. En daardoor wij dus ook :-).'

'Niks. Het is een uitzichtloze situatie. En kinderen lopen een enorme achterstand op, kan mijn kind niet inschrijven op een school want ik kan er niet eens komen kijken!'

'Blijven beseffen waarom er dingen gaan zoals ze gaan en belang van gezondheid staat voorop.'

'Dat ik vaker thuis ben. Ik kan haar zo goed begeleiden. En als ik moet werken (onderwijs) mijn kind naar de noodopvang kan. De afwisseling is fijn.'

'Autimaat, we hebben van deze stichting ondersteuning voor onze autistische dochter. Ook oudercursussen.'

Behoeftte aan (extra) ondersteuning

Een op de tien ouders heeft behoefte aan (extra) ondersteuning bij:

10% van de ouders

Deze ouders hebben met name behoefte aan ondersteuning van:

Wat zeggen ouders nog meer?

'Even niet te hoeven zorgen. Al is het maar 1 dag in de week. Ik help hem met liefde met school. Ik ben dol op mijn kind. Maar het is enorm vermoeiend. Ik sta altijd 'aan'. Een ochtend voor mezelf kijk ik erg naar uit.'

'Hulp bij psychische klachten bij kind door onder meer coronacrisis; o.a. smetvrees, controlevragen en zorgen.'

'Mijn oudste begint wat te groeien in de breedte. ik zou wel hulp/advies kunnen gebruiken om dit om te keren. Beeldschermgebruik sluipt er ook aardig bij in. Beiden hebben met elkaar te maken...'

'Ik had het fijn gevonden om binnen te kunnen lopen bij het consultatiebureau om mijn kind te laten wegen en vragen te stellen. Dit is laagdrempeliger.'

'Sport en beweging. Kinderen hebben dit hard nodig voor ontwikkeling om te samenwerken middels spel.'

'Ik heb er behoefte aan dat mijn kinderen gezien worden en hun ontwikkeling niet stagneert. Nu er geen zicht op ze is (alle afspraken met bv. GGD vallen ook fysiek weg) mis ik het dat er iemand met me meedenkt en meekijkt. Ik gun mijn kinderen het beste en wil niet dat ze stilstaan... mijn jongste wordt in april 2 en heeft heel veel dingen door de crisis nog niet echt kunnen ervaren. Hoe ga je daar bijvoorbeeld mee om?'

'Ontlasting voor ons als mantelzorger van onze zorg intensieve oudste dochter van 6 jaar.'

Colofon

Uitgave GGD IJsselland, maart 2021.

Onderzoek uitgevoerd door Team Beleidsadvies en Onderzoek GGD IJsselland

Ontwerp en opmaak hollandse meesters, Utrecht

Voor vragen over dit onderzoek kunt u mailen naar het team Beleidsadvies en Onderzoek van GGD IJsselland: onderzoek@ggdijselland.nl.

www.ggdijselland.nl

